T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2023/537
KARAR NO : 2023/673
KARAR TR : 27/11/2023

ÖZET: 4250 sayılı İspirto ve İspirtolu İçkiler İnhisarı Kanunu'nun 6. maddesinin beşinci fıkrasına aykırılık nedeniyle, aynı Kanun'un 7. maddesinin birinci fıkrası (f) bendi uyarınca verilen idari para cezasına karşı yapılan itirazın, ADLİ YARGIYERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : T.D
Vekili : Av. K. Y
Davalı : Tarım ve Orman Bakanlığı
Vekili : Av. O. Ç

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Tarım ve Orman Bakanlığı Tütün ve Alkol Dairesi Başkanlığının 05/11/2021 tarih ve …03.03-3295251 sayılı idari yaptırım karar tutanağı ile, Ceyhan İlçe Emniyet Müdürlüğü ekiplerince 19/09/2021 tarihinde yapılan denetimler sırasında, davacıya ait işyerinde saat 23:20 sıralarında alkollü içki satıldığının tespit edildiğinden bahisle, davacı adına 4250 sayılı İspirto ve İspirtolu İçkiler İnhisarı Kanunu'nun 6. maddesinin beşinci fıkrasına aykırılık nedeniyle 7. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi ile aynı maddenin dördüncü fıkrası uyarınca 70.921 TL idari para cezası verilmiş, durum 09/11/2021 tarihli ve …-483.03.03-3304155 sayılı tebliğ mazbatası ile davacıya bildirilmiştir.

2. Davacı, idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

3. **Ceyhan Sulh Ceza Hâkimliği 12/01/2023 tarih ve D.İş. No. 2021/5837 sayılı kararı**ile, Tarım ve Orman Bakanlığı Tütün ve Alkol Dairesi Başkanlığının düzenlemiş olduğu idari para cezası tutanağının 4250 sayılı Kanun'un 6. maddesinin 5. fıkrası gereğince verildiğini, bu Kanun uyarınca verilen idari yaptırım kararlarına karşı 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu hükümlerine göre kanun yoluna başvurulabileceğinin düzenlenmiş olduğunu, itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterildiğini, bu durumda Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağını ve 4250 sayılı Kanun uyarınca verilen idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğunu ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 28/1-b maddesi gereğince başvuru konusu idari yaptırım kararının sulh ceza hakimliğince incelenebilecek kararlardan olmadığını belirterek 4250 sayılı İspirto ve İspirtolu İçkiler İnhisarı Kanunu'nun 6/5 maddesi gereğince verilen idari yaptırım kararına karşı yapılan itirazın konusunu değerlendirme görevinin idari yargıya ait olduğu gerekçesiyle hakimliklerinin görevsizliğine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

4. Bu kez davacı vekili, bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B İdari Yargıda

5. **Ankara 13. İdare Mahkemesi 17/04/2023 tarih ve E.2023/285 sayılı kararı**ile, davacı hakkında uygulanan idari para cezasının 4250 sayılı İpsirto ve ispirtolu İçkiler İnhisarı Kanunu'nun 7. maddesinin 1. fıkrasının e bendi uyarınca değil, anılan fıkranın f bendi uyarınca verildiğini ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğunu, 4250 sayılı Kanun'da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediğini ve 5326 sayılı Kanun'un 3. maddesinde, bu Kanunun idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, davacı hakkında Tütün ve Alkol Dairesi Başkanlığının 05/11/2021 tarihli ve E-3295251 sayılı işlemiyle 4250 sayılı İpsirto ve İspirtolu İçkiler İnhisarı Kanunu'nun 7. maddesinin 1. fıkrasının f bendi uyarınca uygulanan 70.921 TL idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 27. maddesinin 1. fıkrası uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğugerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

6. 4250 sayılı İspirto ve İspirtolu İçkiler İnhisarı Kanunu'nun 6. maddesinin beşinci fıkrası şöyledir:

"Alkollü içkiler, otomatik satış makineleri ile satılamaz, her nevi oyun makineleri veya farklı yöntemlerle oyun ve bahse konu edilemez. Bu ürünler basın ve yayın yoluyla tüketicilere satılamaz ve posta ile satış yöntemi kullanılarak gönderilemez. Alkollü içkiler, 22:00 ila 06:00 saatleri arasında perakende olarak satılamaz."

7. 4250 sayılı Kanun'un *"Cezalar"* başlıklı 7. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi ile maddenin dördüncü fıkrası şöyledir:

"f) (Ek:28/10/2020-7255/1 md.) Beşinci fıkrasının üçüncü cümlesindeki yasağa aykırı hareket edenlere, altmış beş bin Türk Lirasından üç yüz yirmi bin Türk Lirasına kadar,
idari para cezası verilir.
...

Birinci fıkranın (a), (ç), (e) ve (f) bentlerinde belirtilen idari para cezalarını vermeye Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu, televizyon ve radyolara uygulanacak idari para cezalarını vermeye Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, birinci fıkranın diğer bentlerinde yer alan idari para cezalarını vermeye mahalli mülki amir yetkilidir..."

8. 30/03/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 06/12/2006 tarihli ve 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesiyle değiştirilen 3. maddesi şöyledir:

" (1) Bu Kanunun;
a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,
b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında, uygulanır";

9. 5326 sayılı Kanun'un *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararınakarşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

10. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 27/11/2023 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosya sureti ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

11. Raportör-Hâkim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

12. Dava, 4250 sayılı Kanun'un 6. maddesinin beşinci fıkrasına aykırı olarak *"22:00-06:00 saatleri arasında perakende olarak alkollü içki satışı"* yaptığı nedeniyle aynı Kanun'un7. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi ile aynı maddenin dördüncü fıkrası hükmü uyarınca Tarım ve Orman Bakanlığı Tütün ve Alkol Dairesi Başkanlığınca verilen 70.921 TL idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

13. Olayda, davanın, saat23:20 sıralarında alkollü içki satıldığı ileri sürülerek verilen idari para cezasının iptaline ilişkin olarak açıldığı, bu eylemin 4250 sayılı Kanun'un 6. maddesinin beşinci fıkrasıyla yasaklandığı, ne tutarda idari para cezası verileceğinin de aynı Kanun'un 7. maddesinin 1. fıkrasının (f) bendinde düzenlendiği, bu durumda davaya konu idari para cezasına dayanak olan Kanun'un 4250 sayılı Kanun olduğu ve olay tarihi itibariyle 4250 sayılı Kanun'da da idari para cezalarına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemenin yer almadığı anlaşılmıştır.

14. Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli

mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

15. İncelenen uyuşmazlıkta, uygulanan idari para cezasının 4250 sayılı Kanun uyarınca verildiği ve 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 4250 sayılı Kanun'da da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinde, bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

16. Yukarıda belirtilen hususlar gözönünde bulundurularak, Ankara 13. İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile Ceyhan Sulh Ceza Hâkimliğinin 12/01/2023 tarih ve D.İş. No. 2021/5837 sayılıgörevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B.Ankara 13. İdare Mahkemesince yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile Ceyhan Sulh Ceza Hâkimliğinin 12/01/2023 tarih ve D.İş. No. 2021/5837 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

27/11/2023 tarihinde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Nilgün	Doğan	Eyüp
TOPAL	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN